

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2019

UPPSALA STIFT

Innehållsförteckning

Inledning	3
Förvaltning HP0	4
Ledningsprocessen HP1	6
Stödfunktionen HP2	8
Pastoral utveckling HP3-HP6	10
Servicebyrå HP7	17
Stiftsgården HP8	18
Biskopens verksamhet 2019	19
Hälsobokslut	20
Bidrag till församlingar, pastorat och externa organisationer	21
Klimatsmarta val	22
Organisation och styrorgan	23

Hållbar gemenskap där tro och liv kan växa – i samspel, med lyhördhet och framtidsansvar

Verksamheten i Uppsala stift 2019 har bedrivits med utgångspunkt i beslutat strategidokument 2019-2023. Det innebär också att året präglats av förändring och omställning för att dels anpassa verksamheten till rådande ekonomiskt utrymme och budget i balans men också möjlighet att utveckla verksamheter och utföra nya uppdrag.

Försäljning har, efter fattade beslut, genomförts av stiftsgården Breidagård vilket lett till en ekonomisk reavinst men också skapat förutsättningar för ett utvecklingsarbete på stiftsgården i Undersvik. Många befattningar har vakanshållits för att bereda utrymme för utveckling och första halvåret 2019 genomfördes ett stort antal rekryteringar. För varje befattning inkom ett stort antal ansökningar och stiftsorganisationen har bemannats med kvalificerade medarbetare i olika roller. Då rekrytering kräver tid och tillträden skett succesivt under året så finns ett överskott avseende personalkostnad.

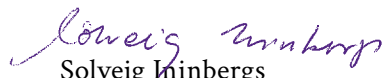
I juni beslöt stiftsstyrelsen att använda del av överskottet för att erbjuda samtliga församlingar och pastorat systemstöd för målgruppsanpassad kommunikation främst inriktat på erbjudande av dop. Många församlingar tog del av erbjudandet vilket innebär att det inom ett par år förhoppningsvis går att se effekter av den satsningen i Uppsala.

Biskop Ragnar avslutade sin 19 år långa tjänstgöringstid som biskop i Uppsala stift i samband med stavnedläggning i Uppsala domkyrka 24 februari. Stor tacksamhet har kommit till uttryck från anställda, förtroendevalda, ideella och enskilda personer för allt vad biskop Ragnar har bidragit till i Svenska kyrkan, såväl i stiftet som i hela svenska kyrkan och i den världsvida kyrkogemenskapen.

Söndagen den 3 mars vigdes biskop Karin Johansson i Uppsala domkyrka till ny biskop i Uppsala stift under mottot "Kristus förkunnar vi". Stiftets mottagningsgudstjänst genomfördes på annandag påsk i Gävle där många deltog för att med glädje hälsa biskop Karin välkommen.

I slutet av september hölls en medarbetardag i Gävle där alla anställda, förtroendevalda och ideella inbjöds att mötas och låta sig inspireras av varandra, biskop med flera.

Med stor tacksamhet över väl utförda uppdrag och med bön om välsignelse över Svenska kyrkans arbete i Uppsala stift överlämnas verksamhetsberättelse för Uppsala stift 2019.

Solveig Linbergs
Stiftsdirektor

Förvaltning HPO

Förvaltning rymmer såväl kostnader som intäkter för prästlönetillgångarna (PLT) och den personal som arbetar med förvaltning av prästlönetillgångarna. Separat beslut fattas om budget och verksamhetsplan avseende prästlönetillgångarnas verksamhet.

Budget 2019	8 592 091 kr
Slutresultat 2019	6 903 748 kr

Prästlönetillgångarna

Prästlönetillgångarna har enligt lagen om Svenska kyrkan till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Enligt Kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Förvaltningens resultat efter avskrivningar, skatt, värdesäkring och omförande av icke utdelningsbart resultat (reavinst från fastighetsförsäljning) utdelas dels till stiftets församlingar och pastorat enligt andelstal och dels till kyrkans utjämningsystem. Det finns en ambition från förvaltningen att hålla en jämn och hög utdelning över år.

Fonden

Enligt analys från Kammarkollegiet ser aktier och räntor ut att ge minskad utdelning. Det, tillsammans med inflationen, omöjliggör för förvaltningen att klara måltalen för direkt och totalavkastning. Åtgärder kommer att krävas. Realt avkastningskrav på 2,5 procent mätt som medeltal för tio år. Direkt avkastningskrav på två procent mätt som rullande medeltal för fem år.

Skog och jord

Arbetet med att rationalisera fastighetsinnehavet genom byten, köp och försäljning fortgår. Det är ett långsiktigt arbete som sker med hänsyn till markba-

lansen enligt § 6 jordförvärvslagen (2005:423).

Förvaltningen bedriver näringsverksamhet i form av skogs och jordbruk. Skogen förvaltas i egen regi medan jorden utarrenderas. Skogen är certifierad enligt Forest Stewardship Council® (FSC). Intäkterna kommer framförallt från försäljning av virke och från arrenden. Kostnaderna utgörs i huvudsak av egen personal, avverkningskostnader för den andel av avverkningen som sker i egen regi, skogsvårdskostnader och fastighetskostnader. För förvaltningen är uppdraget att ta fram höga intäkter och hålla låga kostnader samtidigt som vi är långsiktigt hållbara i en omvärld som ständigt förändras.

Utdelning

Prästlönetillgångarna har delat ut i genomsnitt 47 500 000 kronor årligen under perioden 1995–2016, vilket ger en totalsumma om cirka 1 045 000 000 kronor.

Fastigheter & kulturarv

Ett omfattande stöd ges till församlingars arbete med drift och förvaltning av kyrkobyggnader samt stöd vid ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning och kyrkounderhållsbidrag.

Fastigheter och kulturstyrelsen verkar för att vårda och bevara samt att förnya och omgestalta för ett levande kulturarv. Teamet arbetar också för att skapa en god fastighetsförvaltning för en hållbar framtid.

Under året skapades Team Fastighet & Kulturarv och gruppen flyttades från Team Egendom. En chef rekryterades, tillika strateg för fastighetsfrågor, och en energi- och hållbarhetsstrateg. Även en kyrkoantikvarisk resurs rekryterades. En planerad rekrytering har flyttats fram.

Sedan Kyrkomötets beslut 2016 om Gemensamt ansvar ges ett bredare stöd än tidigare till församlingar och pastorat. Målet är att hjälpa samtliga enheter inom Uppsala stift till en god fastighetsförvaltning.

Under året har det bland annat genomförts en informationsdag för riksdagspolitiker om kyrkoantikvarisk ersättning, fem fastighetsdagar, en utbildning i stödsystem för teknisk förvaltning och dokumentation, en utställning om tro, kulturarv och lokal utveckling i domkyrkan med åtföljande seminariedag på stiftskansliet. Under året har också en av de egenägda fastigheterna avyttrats.

Kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) är statliga

medel till Svenska kyrkan för kulturhistoriskt motiverade kostnader för vård och underhåll av kyrkobyggnader, begravningsplatser, kapell och inventarier av olika material. Riksdagen har fastslagit att de kyrkliga kulturvärdena är en angelägenhet för hela samhället och svenska folket. De kulturhistoriska värdena ska vårdas och underhållas så att deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkostyrelsen fördelar de statliga medlen och Uppsala stift tilldelas en ram som fördelas av stiftet efter samråd med Länsstyrelsen som lämnar ett yttrande med prioriteringar utifrån antikvariska aspekter. Rambudgeten för 2019 uppgick till 54 100 000 kronor. Tilldelat belopp var 38,9 procent lägre än vad som söktes i ramansökan. Största enskilda tilldelning gick till Uppsala domkyrka med 13 100 000 kronor för inledande arbeten med restaurering av tornspirornas gjutjärnskors. Jacobs kyrka i Hudiksvall har genomgått omfattande invändig restaurering och ombyggnation. Arbetena delades upp i 15 ansökningar med beviljad KAE om 7 150 000 kronor. En ovanlig ansökan och tilldelning av KAE var för åtgärder på stenmurar på Staffans kyrkas kyrkotomt i Gävle. Tydligt är att ansökningar fortsätter att delas upp i steg där det inledningsvis söks ersättning för utredningar och projekteringar. Av de 255 projekt som ansökte och registrerades tilldelades 234 projekt medel och 21 ansökningar avslogs.

Kyrkounderhållsbidraget (KUB) är ett inomkyrkligt riktat bidrag som är avsett för vård och underhåll av kyrkobyggnader med sina fasta inventarier. Bidraget skall endast gå till vård och underhåll och får inte användas till funktionsskapande eller investeringsliknande åtgärder som om- och tillbyggnader. Bidraget ges i procentsatser, 20–80 procent av den totala kostnaden, med hänsyn till eventuell tilldelning av kyrkoantikvarisk ersättning. Stiftet använde 20 procent av kyrkounderhållsbidraget 2019 till samordning av egna eller för flera församlingar/pastorat gemensamma åtgärder. Största bidraget, 1 460 000 kronor, lämnades till Jacobs kyrka i Hudiksvall för invändig restaurering och underhåll. Till Uppsala stift tilldelades 7 730 000 kronor av kyrkostyrelsen. Totalt fördelades 9 460 000 kronor varav 1 730 000 kronor utgjorde överskott från bidragsår 2018. Antalet inlämnade ansökningar om kyrkounderhållsbidrag från församlingar/pastorat i Uppsala stift var 69 stycken. Ansökt bidrag uppgår sammanlagt till 33 800 000 kronor, med ett beräknat kostnadsunderlag på totalt 53 800 000 kronor. 23 projekt tilldelades kyrkounderhållsbidrag. En styrning av bidraget har

skett till projekt och åtgärder som inte kan stödjas av kyrkoantikvarisk ersättning där sex projekt fick bidrag. I samband med implementeringen av ny modul för handläggning av KAE i ärendehanteringssystemet Public 360 genomfördes enskilda utbildningar via webben. Implementeringen har kantats av exempelvis problem med användarvänligheten, vilket påverkat medarbetarna starkt under året.

Implementering av Lokalförsörjningsplaner (LFP) ligger i planeringsfas. Projektet beräknas starta kring årsskiftet. I december genomfördes nominering av de huvudprocessledare som skall vara förebilder för arbetet med LFP inom Uppsala stift. Arbetet med tillsyn över fastighetsregistret pågår allttjämt.

Teamet har tvingats till hårda prioriteringar. En statuskontroll vid Stiftskansliet i Uppsala och Stiftsgården i Undersvik visade på stigande behov av underhåll. En 20 årig underhållsplan är upprättad och investeringar äskade. Underhållet beräknas vara klart inom några år. Lokalförsörjningsplanen för de egna fastigheterna presenteras för stiftsstyrelsen i oktober. Tre utredningar pågår, och två fastighetsutvecklingsprojekt av de egna fastigheterna är beställda.

Prognoser visar att utvecklingen av inkomster från kyrkoavgiften på sikt gör det ohållbart att så stor del av de kyrkotillhörigas avgiftsmedel går till förvaltning av byggnader. Effektiviseringar till fördel för den grundläggande uppgiften är därför nödvändiga. Samma utredning pekar också på att kyrkan behöver ta ett gemensamt ansvar för kyrkobyggnader som inte längre behövs i församlingsverksamheten. I betänkandet lämnas förslag om att det, under vissa förutsättningar, ska vara möjligt för en församling att med äganderätt överlåta en övertalig kyrka till trossamfundet. I Svenska kyrkans färdplan för klimatet beskrivs vidare hur människan, i klimatkrisens tid tvingas ompröva sitt sätt att tänka kring livsstil, välfärd, hållbarhet och rättvisa, samt att det är ett arbete som behöver få genomslag i hela samhället och påverka varje del av samhällsutvecklingen. Arbetet för att minska den egna klimatpåverkan och skapa positiva bidrag till mänskligheten blir allt viktigare. Hur funktionen för Fastigheter & Kulturarv ska utvecklas framöver beror på dessa två utmaningar, ekonomi och klimat. Ett utvecklingsarbete ska kommande år omsättas till ett utvecklat stöd till församlingar och pastorat.

Ledningsprocessen HP1

Ledningsprocessen beslutar om organisationens mål och strategier, leder förbättring av organisationens övriga processer genom policyer och styrdokument och beslutar processer för strategisk planering, målsättning och revision.

Budget 2019	27 092 455 kr
Slutresultat 2019	27 454 016 kr

Stiftsfullmäktige har genomfört två sammanträden under året.

Stiftsstyrelsen har genomfört sex sammanträden enligt plan. I juni genomfördes sammanträdet via videokonferens. I början av februari genomfördes tvådagars stiftsstyrelseutbildning i Umeå tillsammans med Luleå och Härnösands stift.

Kommittéer

Internationella kommittén och strukturkommittén har sammanträtt enligt plan. Kommittén för hållbar utveckling har fått ett utvidgat uppdrag och har under året berett ärenden som berört ekonomisk, ekologisk, existentiell och social hållbarhet.

Presidiemöten

Stiftsledningen bjöd in kyrkoherdar, kyrkorådsordföranden och kyrkofullmäktiges ordförande till presidieöverläggningar i början av året. Syftet var att ge information om beslut fattade av kyrkomötet och stiftsfullmäktige som har påverkan på församlingarnas verksamhet och förutsättningar. Vid dessa överläggningar finns också en möjlighet att lyssna in frågor och synpunkter från församlingarna, allt i syfte att det som stiftet gör ska leverera värde till församlingarna. Överläggningarna hölls en lördag i Uppsala och en vardag i Undersvik med mycket god uppslutning.

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

Ledningsgrupp

För kansliets ledning svarar stiftsdirektor och chefer för olika delar av verksamheten. I början av februari genomförde ledningsgruppen gemensamma planeringsdagar med avgående biskop Ragnar Persenius och tillträdande biskop Karin Johannesson.

HR-partner har flyttats till ledningsfunktionen och en chefsgrupp har inrättats som tillsammans med HR möts varannan vecka för samråd om aktuella frågor som rör personal och systematiskt arbetsmiljöarbete. Under året har ett intensivt arbete pågått för att skapa ett samverkansavtal som möjliggör ett mera proaktivt samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare.

HR-funktionen arbetar med lednings- och personalstöd för stiftsorganisation och prioriteringar inkluderar bland annat årligen återkommande arbete såsom lönekartläggning, lönerevision, systematiskt arbetsmiljöarbete, koordination av facklig samverkan, rekrytering, introduktion och avslut av anställningar samt medarbetarundersökning.

Biskoparna beslöt inrätta Biskoparnas strategiska ledningsgrupp (BSL) i syfte att arbeta med stiftets långsiktigt viktiga frågor. I gruppen deltar, förutom de båda biskoparna, stiftsdirektor, chef för pastoral utveckling, chef för stödfunktionen, chef för fastigheter och kulturarv, biskopens sekreterare, ärkebiskopens adjunkt samt samordnare för kommunikationsfunktionen. Stiftsdirektor inrättade en Stiftsorganisationens strategiska ledningsgrupp (SSL) som bland annat bereder och följer upp ärenden i relation till Biskoparnas strategiska ledningsgrupp.

Stab

Sekreterare i respektive styrorgan har mötts med regelbundenhet för planering och uppföljning av beslut i styrelse och stiftsfullmäktige. Under året har nytt ärendehanteringssystem införts, Public 360, vilket medfört såväl positiva som negativa effekter. Ett lärande är att nya system tar tid att införa och möter motstånd.

Teammöten

Respektive team möts minst tre gånger per år för gemensam planering och uppföljning samt uppdragsdialog.

Personaldagar

I slutet av januari genomfördes gemensamma personaldagar i Järvsö och Undersvik. Biskop Ragnar avtackades under trivsamma former i Järvsö och påföljande dag arbetade hela kansliet med tankar och idéer som berör önskvärd utveckling av Stiftsgården i Undersvik. I december samlades stiftsorganisationen för gemensamt personalmöte i Stiftets hus med fokus på våra återkommande årscyklar såsom demokrati- medarbetar- och visitationshjul.

Stödfunktionen HP2

Stödfunktionen ger vägledning och operativt stöd till församlingar och pastorat, förtroendevalda och stiftsorganisation inom områden som kommunikation, HR, IT, administration, projektledning inom samverkan samt bemötandetjänster.

Stödfunktionen möjliggör för församlingar att hålla fokus på den kyrkliga kärnverksamheten samt för stiftsorganisationen att främja församlingarnas uppdrag.

Budget 2019	14 773 656 kr
Slutresultat 2019	14 815 496 kr

Kommunikation

Kommunikationsfunktionen arbetar utifrån fyra områden: *Stödja strategiska prioriteringar* utifrån stiftets strategidokument, *Säkerställa samspel* genom koordinering av budskap, *Stärka kompetensen*, och att ständigt förbättra och utveckla det kommunikativa landskapet i organisationen.

Samordnartjänsten tillsattes under oktober. Den ökade arbetsbördan, bland annat på grund av ett större stiftskansli resulterade i beslutet att utöka kommunikationsfunktionen till fyra kommunikatörer.

Ett nytt område för gruppen under året har varit att ge stöd till biskop Karin Johannesson med produktion av filmserien *På Kammaren*, där ett nytt avsnitt varje vecka erbjuder en paus för andlig återhämtning och berättar om redskap för kropp och själ hämtade ur kristen tradition.

Förberedelse och planering inför utrullning av kyrkokansliets kompetenslyft *Kommunikation som Mission* som ska ge stöd till församlingar och pastorats arbetslag att förmedla det kristna budskapet i ord och handling.

Kommunikationsfunktionen ingick i projektgruppen för Medarbetardagen för förtroendevalda, ideella och medarbetare med cirka 1 000 deltagare och temat Hållbar gemenskap där tro och liv kan växa.

Ett projekt initierades av Stiftsstyrelsen med syfte att förbättra och effektivisera församlingars och pastorats medlemssystem och processer inom kommunikation. Erbjudandet accepterades av 34 procent av Uppsala stifts församlingar och pastorat och StreamStone levererar tjänsten. Projektet och samarbetet är avslutat och kommunikationsfunktionen kommer arbeta med uppföljning, lärdomar och erfarenhetsutbyte.

Nätverket för kommunikationsarbete i Uppsala stift har träffats tre gånger under året, varav ett tillfälle var ett internat på Stiftsgården i Undersvik. Nätverket har ett femtiotal medlemmar.

HR

Mellan januari och juli var tjänsten inte tillsatt utan externt konsultstöd togs in för att ge stöd vid rekrytering av stiftsmedarbetare. Rekryteringsprocessen inkluderade 17 olika tjänster. I augusti rekryterades en HR-partner och tjänsten flyttade till ledningsfunktionen.

IT och telefoni

IT-gruppen ger stöd och service till stiftsorganisationens medarbetare i form av vägledning så de kan nyttja sina arbetsverktyg effektivt i sin arbetsvardag. I detta ingår bland annat datorer, telefoner, iPads, skrivare samt videokonferensanläggning. IT-gruppen arbetar även med främjandeinsatser vid implementering av den Gemensamma IT Plattformen (GIP).

I juni infördes systemet Telia Touchpoint, vilket innebär en uppgradering av telefoniplattformen för stiftskansliet samt de sex pastorat/församlingar som använder tjänsten växelservice. Flera andra pastorat och församlingar har gjort denna uppgradering, vilket har lett till att det finns en större medvetenhet om telefoni, samt en större transparens i systemet, vilket underlättar att hitta kontaktinformation. Uppgraderingen har också lett till stora besparingar jämfört med tidigare ramavtal med Telia.

I december installerades Meraki, ett så kallat Mobile Device Management-system (MDM), som innebär att stiftskansliets IT-grupp har tydligare kontroll över stiftets olika bärbara IT-verktyg (mobiler, bärbara datorer och surfplattor). De kan begränsa vad som kan laddas ner samt låsa enheter och/eller radera innehåll per distans vid behov, till exempel vid förlust eller stöld.

Administration

Den administrativa gruppen inom stiftsorganisationen ger stöd till medarbetare och indirekt till förtroendevalda. Administrativt stöd består bland annat av diarie och arkiv, avtals- och inköpshantering, rekryterings- och projektstöd samt utbildningar.

Under året har en intensiv satsning skett för att utbilda stiftets personal i Public 360, ett verktyg för dokumenthantering och diarieföring. Omställningen med ett nytt diariesystem har inneburit stora utmaningar för den administrativa gruppen att utbilda då digitalisering kräver förnyande arbetssätt och större IT-mognad av organisationen.

Dessutom har sju pastorat/församlingar fått stöd med införande av och utbildning i systemet. De stora vinsterna med systemet är minskat personberoende, färre papper, större säkerhet och betydligt mindre manuell hantering i administrationen av stiftets styrorgan.

Med ökad medvetenhet hos chefer och medarbetare stiger intresset för att höja kompetensen i diarieföring, dokumenthantering och arkiv i församling och pastorat.

Administrativa gruppen ser att gapet ökar i arkivkunskap i församlingarna, ökad kompetens hos dom som redan kan och en svag kunskap hos andra. Ett påbörjat arbete att byta arkivsystem i stiftsorganisationen har påbörjats under 2019 vilket kommer att märkas på arbetsbelastning även under 2020.

Målsättningen att minska sårbarhet och öka effektivitet inom det administrativa området är fortsatt aktuellt och förslag har lagts fram till den fackliga samverkansgruppen att ytterligare centralisera administrativa områden inom stiftsorganisationen.

En större utbildningssatsning (KICKK) för församlingar och pastorats kanslipersonal lanserades med fokus att inspirera och utbilda i olika administrativa system.

Projekt gemensamma system och samverkan

Administrativa system utvecklas och implementeras och samverkan genomförs för att minska sårbarhet och stärka kvalitet och kompetens. Under innevarande mandatperiod ska stiftets främjandearbete säkerställa att alla enheter har fått möjligheter att ta del av gemensamma system och gemensamma arbetsätt. Kompetensutveckling som rör samhällets digitalisering behöver ständigt pågå. Följande delar ingår: Gemensam IT-Plattform (GIP), Gemensam Telefoni

Plattform (GTP) och Väckelservice, samarbete med Gemensamma Administrativa System (GAS)/Service byrån, Gemensamt arkiv, diarium och dokumenthantering (GADD)/Public360, General Data Protection Regulation (GDPR) samt inköp/avtal.

Bemötande & konferens

Bemötande & Konferens innefattar tjänster såsom växeltelefoni, reception, cafeteria, konferensstöd, vaktmästeri, posthantering och lokalvård och gruppen är ansvariga för att skapa och leverera en välkomnande miljö för besökare.

Att vidareutveckla Stiftets hus i Uppsala som en naturlig mötesplats för församlingar/pastorat, förtroendevalda och ideella i Uppsala stift står i centrum efter stiftsstyrelsens beslut att erbjuda konferensmöjligheter för externa gäster och utvidga församlingars och pastorats närvaro under 2020. Förbättringar i Stiftets hus nuvarande konferensutrymmen påbörjades och förhoppning finns att leverera konferenserbjudande tidigt 2020.

Biskopsgården renoverades 1995 i samband med att biskop Tord Harlin flyttade in och med anledning av ny biskop under 2019 beslutades det att renovera och förnya fastigheten. Bemötandegruppen deltog i byggnadsmöten, samverkade med arkitekter och har inrett biskopsbostaden utifrån den kravprofil som skapades tillsammans med biskop Karin Johansson. En deltidstjänst skapades för att bistå med koordinering och leveranser av representationsstöd.

I Stiftets hus har det löpande skett förändringar och förbättringar såsom inventering av konst, påbörjad utredning av ägandeskap av biskopsporträtt, gallring av personal- och bildarkiv samt kontorsmaterial, målning av kontor samt flyttar för att optimera användandet av Stiftets hus, Inköp av två hybridbilar för medarbetare att nyttja i sina främjandesatsningar skedde också innan årsskiftet.

Pastoral utveckling HP3-HP6

Stiftsorganisationen har främjandearbete av församlingens grundläggande uppgift som fokus, så att församlingar ska kunna bli hållbara gemenskaper där tro och liv kan växa. Det förutsätter att stödet anpassas efter lokala förhållanden och behov.

Stiftet främjar och samordnar det flerspråkiga mångfaldsarbetet i samverkan och samspel med andra stift och nationell nivå. Till församlingsutveckling hör även lokalt förankrat ledarstöd och strategiskt utvecklingsarbete. Det handlar också om existentiell hållbarhet utifrån att tala tro och dela liv i församling och arbetslag.

Budget 2019	20 637 797 kr
Slutresultat 2019	17 724 764 kr

Under år 2019 har en ny chef tillsatts, teamet har bytt namn från Främjande och tillsyn till Pastoral utveckling och organiserat arbetet i fyra självstyrande team, Team diakoni och mission, Team ledningsstöd, Team själavård och andlig fördjupning samt Team lärande och gudstjänst.

Team diakoni och mission

Under 2019 har teamet rest runt till stiftets församlingar, inom ramen för Diakoni på rull, nätverket Ett annat centrum, samt i migrations- och integrationsarbetet. En tjänst som mångfaldskonsulent har tillförts teamet med särskilt ansvar för flerspråkig kyrka och mångfaldsfrågor. De församlingsbesök som genomförts har möjliggjort värdefulla möten och delande både kring församlingens arbete i stort och specifikt kring diakonala frågor samt bidragit till en djupare förståelse kring behov av stöd och fortbildning. I kombination med omvärldsbevakning i

diakonala frågor ses trender, utvecklingsmöjligheter och glädjeämnen, som i nuläget är svårt att möta upp. Arbetssättet har resulterat i efterfrågan och engagemang kring den fortbildning som erbjudits, samt goda samarbeten i olika typer av utbildnings- och planeringsgrupper.

Teamet har blandad kontakt med flera olika nätverk. Även här styr behoven vilket är något att glädjas över. Ett arbete har inletts med att göra en översyn och avsluta nätverk som inte längre lever. I sammanhang där teamet knyter an till fungerande nätverk, till exempel kontraktsdiakonigrupper, ses en mycket positiv samverkan och många möjligheter för att nå ut och samarbeta. Här finns goda plattformar när det gäller diakonalt arbete och medarbetarskap, men inte när det gäller ledning och styrning.

En slutsats är att samtids- och omvärldsbevakningen behöver prioriteras framöver. Erfarenheten är också att Diakoni på rull har betytt mycket för församlingarna eftersom det gett utrymme för ledning och medarbetare inom det diakonala arbetet att sitta ned och prata, något det annars kan vara svårt att få tid till. Det har dock varit svårt både för församlingar och teamet att finna tider som passar alla att mötas.

Nya arbetssätt utvecklas i takt med förnyade kontakter med församlingarna, något som är positivt och viktigt. Samtidigt dras också lärdomen att kraftigt beskurna personella resurser blir ett hinder för att stödja de nätverk som vill fortsatt utveckling, exempelvis Nätverket för migration och integrationsfrågor. Därför är det angeläget med fortsatta insatser för att stärka arbetet kring social sammanhållning i lokalsamhällena och verka för ett positivt samhällsklimat som gynnar integration.

När det gäller konsultativt processtöd består teamets arbete i att vara tillgängliga för frågor från både nationellt håll och från övriga stift, men främst från stiftets församlingar. Även konsultativa frågor samt erbjudanden kring samarbeten från svenskt civilsamhälle och andra organisationer landar i team Diakoni och mission.

Det finns ett tydligt ökat intresse i landsbygdsfrågor och mänskliga rättighets (MR) -frågor, där integrationsfrågan nu återfinns. Frågor kring psykisk ohälsa bland unga och äldre och den isärdragningsom som sker socialt och ekonomiskt i vår omvärld, är också en tydlig faktor till tagna kontakter och förväntan på stiftets analys på insamlat material.

FOTO: ALEX GIACOMINI/IKON

Internationellt arbete

Under 2019 har flera aktiviteter lagts på is på grund av att den internationella handläggaren avslutade sin tjänst under våren 2019. Bland annat blev Världsdagen inställd. En resa till Israel genomfördes i oktober månad i samarbete med Härnösands stift för internationella samordnare. Syftet var att arbeta med frågan "Hur ska vi få unga att engagera sig i internationella frågor rent allmänt och i synnerhet lokalt i våra internationella grupper?" Representant från Uppsala stift på resan var ordförande i ACT Svenska kyrkan Uppsala stift som också avgivit muntlig och skriftlig rapport. När det gäller vänstiftsarbetet så har flera kontaktpersoner bytts ut under året och nya relationer är på väg att byggas upp bland annat med The Evangelical Lutheran Church in Zimbabwe (ELCZ) och Llandaff stift i Wales. Under året har planering av de vänstiftsresor som ska ske under 2020 påbörjats.

Team själavård och andlig fördjupning

Under 2019 har en stiftsadjunkt för själavård och andlig fördjupning anställts efter ett par års vakans på tjänsten. Det har på olika sätt märkts att ansvarsområdet inte haft en särskild handläggare men arbetet har ändå fortgått tack vare engagerade och kompetenta medarbetare.

Pilgrimsarbete

I maj och i september månad genomfördes två tvådygns pilgrimsledarutbildningar med samman-

lagt 30 deltagare. Båda utbildningarna blev mycket uppskattade. I juni månad invigdes Vikingaleden, den svenska delen av St. Olav Waterway – världens första pilgrimsled till havs. Medverkande var bland annat biskop Karin Johannesson samt den katolske biskopen Anders Arborelius. Stiftet och flera av stiftets församlingar deltog aktivt i planeringen och genomförandet av både invigningen samt den första pilgrimsvandringen från Grisslehamn till Älvkarleby.

Av den planerade retreatverksamheten har bara en finsk retreat genomförts. Fortbildning för själavårdsnätverket har inte genomförts på grund av att tjänsten för själavårdsadjunkt tillsattes först i oktober.

Jourhavande präst

En översyn har genomförts med förslag på ny organisation av Jourhavande präst som förhoppningsvis kan träda i kraft från och med augusti 2020. Organisationsförslaget är vid årets slut under bearbetning efter inhämtande av synpunkter från kyrkoherdar och kontraktsprostar.

Institutionssjälavården

Den nya stiftsadjunkten har ägnat sin första tid åt att besöka bland annat Universitetskyrkan, Sjukhuskyrkan, Norrtäljeanstalten och förvaret i Märsta. Sjukhuskyrkan, Domkyrkopastoratets diakoni och Uppsala stift kommer att samverka kring en gemensam utbildningsdag under våren 2020. Det saknas dock medarbetare med kompetens för religionsdia-

log som bland annat flygplatsprästen kan relatera till. Det saknas även ett upparbetat system för att bistå polisen vid överlämnande av dödsbud.

Själavårdsnätverket och nätverket för andlig vägledning

Nyrekrytering pågår till Själavårdsnätverket, det vill säga de präster och diakoner som ställt sig till förfogande för själavård för anställda. Många goda krafter finns att tillgå i församlingar och pastorat. Nätverket är dock eftersatt. Avgränsningen mellan Själavårdsnätverket och Nätverket för andlig vägledning är oklar även inåt i organisationen. Det råder också oklarheter kring vad stiftet har för roll kontra de förväntningar som finns och hur mycket nätverket egentligen tas i bruk, utöver studenter. Det är heller inte tydligt om fokus är församlingarnas behov eller egna behov eller om man ser sig som vägledare/medvandrare eller själavårdare.

Team ledningsstöd

Stöd och fortbildning kyrkoherdar

En framgångsfaktor i arbetet har varit möten med nya kyrkoherdar som genomförs så snart någon börjat sin tjänst. Vid dessa tillfällen presenteras det ledningsstöd som finns i stiftet: Kyrkoherde idag, mentorsprogram och Alla papper på plats. Utbudet kommer också att kompletteras med en dags medieträning. Pilotutbildning i Utvecklande Ledarskap (UL) har skett i december (och februari 2020) tillsammans med Västerås, Härnösand och Stockholms stift. Modellen är hämtad från Försvarshögskolan.

Behörighetsgivande kyrkoherdeutbildning

Fyra deltagare från Uppsala stift examinerades från KHU29 och fyra från KHU30. Dessutom har stiftet fått två extra platser till KHL30 (i Lunds stift) med nationellt intag som Uppsala stift skickat två deltagare till. Fem deltagare från Uppsala stift till KHU31. Generellt från alla stift märks ett sviktande intresse/minskat antal ansökningar till utbildningen.

Ledningsgrupputveckling nya pastorat

Ledningsgruppsprogram för Roslagens Östra pastorat påbörjades i september och november 2019. Den avslutande delen genomförs i januari 2020. Valbo Hedesunda församling avslutar i mars 2020. I övrigt inga nya påbörjade ledningsgruppsprogram.

K-konceptet

Ett ledarskaps- och medarbetarskapsprogram som erbjuds alla medarbetare i stiftsorganisationen. Syftet är att skapa en coachande miljö och att öka förståelse, ansvar och delaktighet inom organisationen. Genom kursen får deltagarna träna på och få erfarenhet av att använda K-konceptets ”byggklossar” för sitt eget arbete och ansvarsområde. K-konceptet har bedrivits i tre omgångar under året i blandade grupper med deltagare från stiftsorganisationen. En komprimerad kurs om 3,5 dagar hölls i Undersvik med personal från stiftsgården. Under 2020 kommer ytterligare kursomgångar att genomföras för stiftsorganisationen, kontraktsprostarna tillsammans med biskop Karin Johannesson och ledningsgruppen i Märsta pastorat.

Arbetshandledning olika yrkeskategorier fungerar väl, alla utbildade handledare har nu minst en grupp var. Det är välfyllda grupper, bland annat finns en ny stor grupp för diakoner och präster, en för arbetsledande komministrar/församlingsherdar och en för kyrkoherdar. Detta är dock en kostsam verksamhet (cirka 200 000 kronor om året läggs på arbetshandledning).

Församlingsinstruktioner (FIN)

Under år 2019 har arbetet med församlingsinstruktioner mestadels bestått av att läsa och ge respons på utkast inför utfärdande i domkapitlet. Detta kan ses som ett resultat av alla de församlingsbesök och medverkan vid inspirationsdagar som gjordes under 2018. Totalt har nio församlingsinstruktioner utfärdats under året. Arbetssättet har under året förändrats till att, istället för att göra enskilda församlingsbesök, inbjudas till en inspirationsdag för de församlingar som är på gång att inleda sin arbetsprocess. Angelägenhetsgraden att påbörja arbetet med församlingsinstruktioner verkar ha ökat. En anledning till detta kan vara att arbetet med lokalförsörjningsplaner stundar i församlingar och pastorat. Arbetet med att tydliggöra arbetsprocesser kring visitationer på stiftskansliet har gett skjuts i att mer systematiskt uppmuntra församlingar/pastorat att starta sin FIN-process i god tid innan visitationen (två år).

Lämplig indelning

I samband med årsslutet går det att konstatera att det finns fler områden för församlingar/pastorat där det råder liknande utmaningar såsom:

- General Data Protection Regulation (GDPR) - data-skyddsförordningsanpassning
- Församlingsinstruktioner saknas eller behöver uppdateras.
- Arbetsordningar – endast kyrkoråd regleras i Kyrkoordningen men behovet finns för fler arbetsordningar för organ.
- Policys för inköp och resor saknas ofta.
- Det finns brister i diarieföring och arkiv
- Kris- och beredskapsplaner saknas.
- Lönekartläggning är inte genomförd.
- Egenkontroll inom fastighetsområdet behövs.
- I det nationella inventariesystemet SACER saknas bilder.
- Alla har registrerat i fastighetsregistret men kvalitetssäkring behövs.
- Brandskyddsarbetet saknar ansvarig.
- Miljö- och energifrågor.
- Uppdatering av vård- och underhållsplaner.
- Ta fram och leverera lokalförsörjningsplaner som ska vara klara 1 januari 2022

Efter årets arbete börjar en samlad bild av behov hos församlingar och pastorat att visa sig. En motvind under året har varit svårigheter att hinna med på grund av arbetsbelastning både i församling/pastorat som på stiftskansliet.

Förvaltningstillsyn

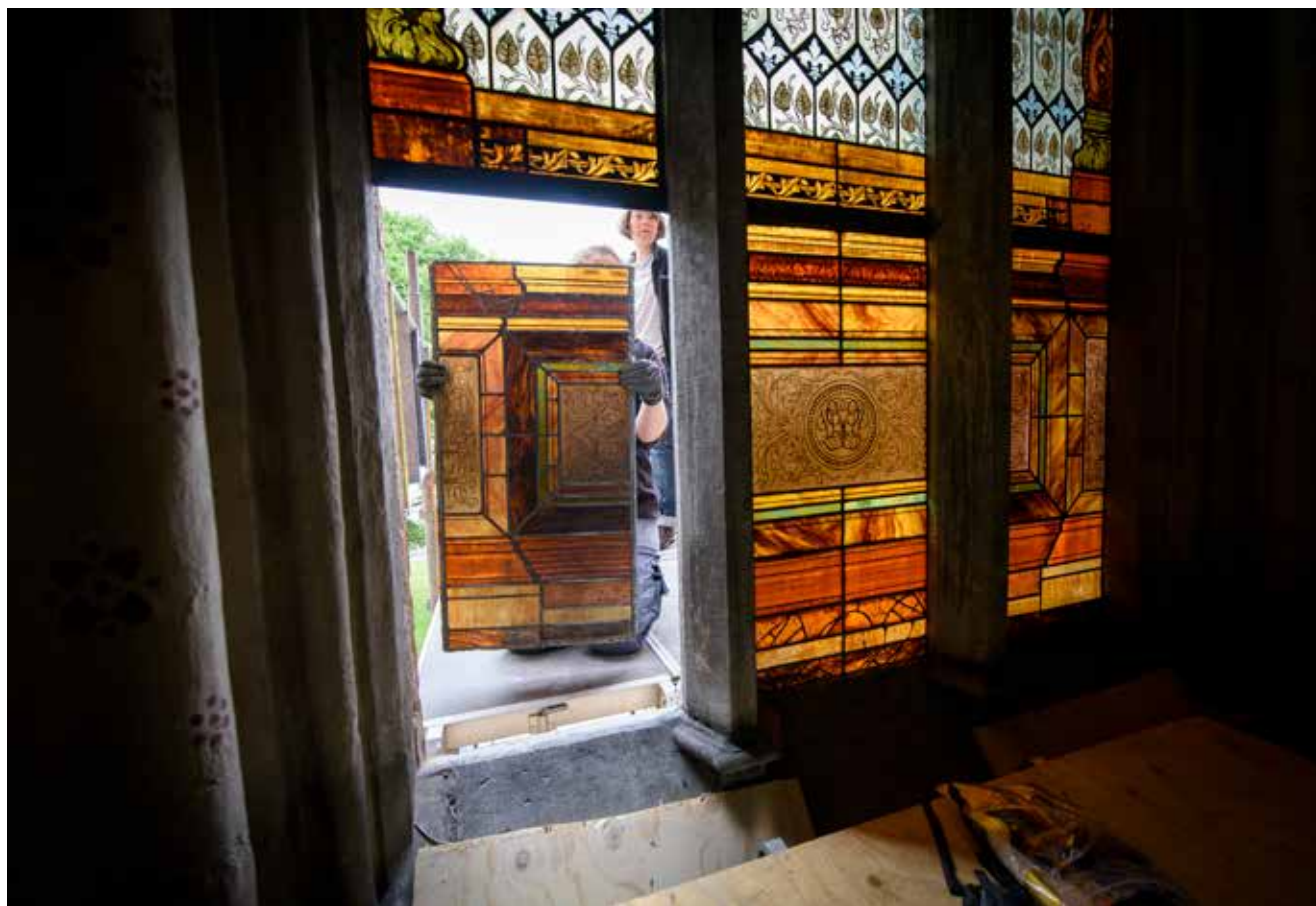
Under 2019 har 18 förvaltningstillsyner genomförts: 15 av dessa i samband med att församlingen/pastoratet visiteras av biskop/prost och tre stycken förvaltningstillsyner genomfördes på uppdrag av stiftsledningen. I sammanställningen och utvärderingen av förvaltningstillsynerna framträder bilden av att det finns fler områden för församlingar/pastorat där det råder liknande utmaningar för många. Det handlar om:

Central förvaltning

- Församlingsinstruktionen behöver uppdateras på flera ställen.
- Riktlinjer för begravningsverksamheten är inte på plats (vilket kan handla om stiftets och nationell nivåns sena hantering).
- Arbetsordningar finns för kyrkorådet som kyrkoordningen föreskriver. Fler arbetar dock med andra arbetsordningar där även icke formella grupperingar finns med såsom sockenråd och verksamhetsgrupper.

FOTO: GUSTAF HELL SING/IKON

Ekonomi

- Delegationsordningar finns framtagna i församlingar och pastorat.
- Vissa saknar behörighetsstruktur för bank- och ekonomisystem.
- Inköps- och upphandlingsrutiner och policys saknas.
- Ingen har policy för budgetavvikelser (verkar som om man är osäker vad som är syftet med det).

Diarium och arkiv

- Det finns en osäkerhet överlag när det gäller arkiv och hantering.
- GDPR-anpassningen, där många inte är klara med sitt arbete och att rutinerna inte finns.

Personal

- Lönekartläggningen sker inte.
- Skyddsombud saknas i hälften av enheterna.
- Kris- och beredskap finns det inte alltid rutiner och dokumentation för.
- Det finns tendenser att man har många gamla policys som inte är uppdaterade (vi tipsar om församlingars/pastorats möjligheter att göra en mandatperiodplan för när och vilka beslut man behöver ta under mandatperioden).
- Resepolicy saknas

Fastigheter

- Egenkontrollen av fastigheterna bör ske i högre utsträckning.
- Nationella inventariesystemet SACER verkar fungera ganska bra. Bilder saknas i vissa fall.
- Alla berättar att man har fört in fastigheter i fastighetsregistret men många har inte följt upp och åtgärdat.
- Det finns inte alltid ansvarig för Systematiskt Brandskydds Arbete (SBA)
- Få ställer krav på byggprodukters miljöprestanda även energikartläggning. Miljö- och energifrågorna är ofta en samtalsfråga där församlingar och pastorat söker stöd för en omställning.
- Underhållsplaner för hela fastighetsbeståndet saknas i hög utsträckning.
- Uppdatering av vård- och underhållsplaner.
- Lokalförsörjningsplaner (LFP) ska vara klara 1 januari 2022 och kommer att kräva större insatser från stiftsorganisationen.

Beredning av behörighet och förord, präst- och diakontjänster – domkapitlet

Alla präst- och diakontjänster har beretts genom intervjuer och referenstagning. Skilda processer när det gäller domkapitel-församling/pastorat har i några fall resulterat i olika beslut gällande tjänstetillsättning. Under året har en ny modell tagits

fram. Den innebär i korthet att domkapitlets beredning gällande komminister- och diakontjänster inte längre innefattar intervjuer och referenstagning. Handläggare erbjuder istället medverkan vid intervjuer av kyrkoherde och församlingsherde. Manualer och stöd till församlingar och pastorat i rekryteringsprocessen revideras, publiceras och skickas till församlingar/pastorat. Den nya ordningen provas och utvärderas under 2020.

Rekrytering till profilyrken

Antalet antagna ökar stadigt. När det gäller präster så är 35 personer antagna samt 70 personer har visat intresse och som stiftsadjunkt för rekrytering har kontakt med. Det är 24 diakonkandidater som är antagna samt 104 personer som visat intresse och som stiftsdiakonen har kontakt med. På musikersidan finns det i nuläget kontakt med 17 musikstudenter, spridda över landets folkhögskolor och musikhögskolor och det är tre studenter som startade det pastoralteologiska slutåret 2019 för att bli församlingspedagoger samt fem studenter som ska påbörja pastoralteologiska slutåret 2020. Under året har rekryteringsgruppen tillsammans med biskopen utvecklat arbetet med rekrytering.

Team lärande och gudstjänst

Stiftskansliet har ett team som gemensamt kan planera för lärande och gudstjänst. Året har präglats av att stiftsmusikertjänsten varit vakant under stor del av första halvåret. Resterande tid har präglats av nyorientering, kartläggning, knyta kontakter samt arbeta med nätverksbyggande. Året har på så sätt lagt en god grund för kommande arbete framöver. Under hösten har det planerats för följande kurser/utbildningar/erfarenhetsutbyten inför 2020 och framåt:

- Gudstjänst med barn och unga, kommer att genomföras i januari 2020.
- Samtalsdag om diakoni och gudstjänst kommer att genomföras i januari i Uppsala och i mars i Undersvik.
- Lekmän leder gudstjänst, planeras att starta hösten 2020.
- I samarbete med Stockholms stift planeras en längre processinriktad gudstjänstutbildning med start feb 2021.

Exempel på fortbildningsinsatser:

- **Pilgrimsbarn.** Under året har det genomförts studiedagar om *Godly play* och *Pilgrimsbarn*. Det finns intresse från några församlingar att utveckla arbetet med *Pilgrimsbarn*.

- **Vägval livsresa.** För att utveckla denna typ av verksamhet gällande andlig utveckling för unga vuxna behöver församlingarna stöd, samordning och utbildning. Resan 2019 gick till Iona, Skottland, en resa med många goda samtal och upplevelser som leder till att många vill fortsätta sitt engagemang inom kyrkan. Det var 18 ungdomar i åldern 16-25 som var med på *Vägval livsresa*. *Vägval livsresa* visar sig vara en god rekryteringsbas för framtida kyrkoarbetare. En stor satsning behövs från stiftskansliet, två självstyrande team samt rekryterings-teamet i samarbete.

- **Vägen, Vandringen och Växten.** Under hösten 2019 har *Vandringen 3* startat. Det är första gången den även erbjuds studerande till präst, diakon, musiker och pedagog som *Mötesplats Stift Student* (MSS-dagar). Det är ett antal utbildningsdagar som studerande måste göra för att ha behörighet till slutåret på Svenska kyrkans utbildningsinstitut (SKUI). Kursen har 15 deltagare, varav hälften är studenter. På detta sätt erbjuds studenter att möta verkamma församlingsarbetare för att samtala om dop och församlingssyn samt dela tro och liv. *Vägen* nummer 20 avslutades i oktober med 18 deltagare som reste på en avslutande studieresa till Rom, i Petrus och Paulus fotspår. Detta var sista gången som Vägen nyttjade flyg på sin studieresa.

- **BeArbeta.** Ett läger genomfördes i juli 2019 och en lägerchef anställdes. Det var 20 ungdomar som träffades för att be och arbeta. Kontinuitet är viktigt i detta arbete. Intresseförfrågning har inkommit om sommaren 2020 och det behöver funderas kring om detta är något stiftsgården ska erbjuda fortsättningsvis.

- **Familjeläger i samverkan.** Ett familjeläger genomfördes med Gamla Uppsala församling som huvudansvarig. Stiftet subventionerade kostnader för tre ideella ledare som fanns med på lägret.

- **Körläger för barn och unga.** Under året har körläger genomförts för barn och unga på Stiftsgården i Undersvik. Ett viktigt och på alla sätt positivt arbete där barn och unga får möjlighet att både komma samman, sjunga, uppleva lägergemenskap, samt fördjupa sångens betydelse för den egna personen, såväl som att fördjupa relationen till gudstjänsten och tron. Arbetet har skett tillsammans med Uppsala stifts kyrkosångsförbund (UKF).

- **Koristkurs.** Koristkursen är en verksamhet där körsångare inbjuds att fördjupa sitt kunnande, både i relation till sången och gudstjänsten. Kursen har getts två gånger detta år och samlat 60-talet delta-

gare. Arbetet sker tillsammans med UKF. Då trenden är att antalet deltagare minskar är det angeläget att utvärdera och se hur kursen ska genomföras framöver.

Utvecklande av ideellt engagemang:

- **Ideellt forum.** Under året har handläggare från Uppsala stift funnits med på huvudmannamöten och årsmötet.
- **Utbildningen Att leda ideella.** Det har inte varit någon utbildning under 2019 på grund av personalbyte på många tjänster, både på stiftskanslierna i Stockholm och Uppsala samt på Sigtuna folkhögskola. Kursen är under utveckling och kommer att byta namn till Att vara kyrka. Stiftspedagog kommer under 2020 få möjlighet att delta på kursen på Strömbäcks folkhögskola för att ta del av det nya upplägget. På grund av för få anmälda flyttades kursstarten till 2020.

Medarbetardag

En medarbetardag för alla anställda, förtroendevalda och ideella i Uppsala stift genomfördes i september. Cirka 1 000 deltagande representerade från alla församlingar/pastorat utom fem. Dagens tema var hämtat från Uppsala stifts vision "Hållbar gemenskap där tro och liv kan växa". Under dagen genomfördes olika föreläsningar, både i helgrupp och i valbara program. Bland annat pratade biskop Karin om sitt valspråk. I utvärderingen har *Medarbetardagen* fått gott betyg och mycket positiv feedback, trots svårigheten att tilltala en sådan bred målgrupp med samma program. Deltagarna lyfter vikten att få samlas i ett stort sammanhang och träffa kollegor, ideella och förtroendevalda runt om i stiftet – se att vi är många, visa vad vi är stolta över och hur många goda samtal som delades.

Medarbetardagen hade också ett utställningsområde med fantastiska bidrag från församlingar och pastorat, tillsammans med andra aktörer, som visade upp exempel på verksamheter de är stolta över.

Dop och konfirmation

- **Dopstrategier:** Uppsala stift behöver hitta bra sätt att arbeta med dopstrategier. Den satsning som gjorts under året är kommunikationssatsningen med erbjudande till alla församlingar om målgruppsanpassad kommunikation (se Stödfunktionens verksamhetsberättelse).

Sammanfattande lärdomar

Det har varit svårt att hitta tid för att planera och genomföra kurser och utbildningar och skapa mötesplatser. En fråga är om man kan använda sig av kontrakten på ett bättre sätt för att möjliggöra erfarenhetsutbyte i framtiden.

Under november - januari deltar en stiftsadjunkt i utbildningen *Förändring genom interaktiv forskning* på Uppsala universitet (7,5 hp), vilket sätter igång idéer om hur forskningscirklar skulle utgöra en del av stiftets fortbildningar och möjliggöra kollegialt kunskapsutbyte.

Inför framtiden behövs det mer tid med kommunikatörerna för att kommunicera utbildningar. Det räcker inte med nyhetsbrevet och en hemsida med kompetensutveckling för att nå ut med information om fortbildningsutbudet. Vikten av att den personal som saknar teologi får viss utbildning i teologi behöver komma ut till kyrkoherdar och församlingsherdar.

Det var varit svårt att hitta lediga helger på Stiftsgården i Undersvik under skolterminerna, vilket medför att datum inte kunnat fastställas för kursen *Lekmän leder gudstjänst*. Det hör även ihop med att stiftsadjunkt och stiftsmusiker har flera helger uppbokade på varsitt håll men ska genomföra kursen tillsammans.

Servicebyrån HP7

Servicebyrån tillhandahåller specialistkompetens inom områdena lön och ekonomi såväl internt som externt. Servicebyrån samarbetar med Stödfunktionen inom gemensamma system.

Servicebyrån arbetar för att skapa en god ekonomi- och löneförvaltning för en hållbar framtid, för församlingar, pastorat och stiftsorganisation. Servicebyråns målsättning är att skapa god ekonomi- och löneförvaltning genom att förenkla, förnya och förändra i takt, och i enlighet med lagstiftaren, arbetsmarknadens parter och de till buds stående verktygen.

Budget 2019	5 866 172 kr
Slutresultat 2019	4 359 529 kr

Resultatet är cirka 1 500 000 kr bättre än budget, tack vare framför allt högre intäkter i den externa delen.

Intern servicebyråverksamhet

Ekonomienheten har bedrivit ett ovanligt tidskrävande introduktionsarbete av nya medarbetare till följd av många nya, och glapp mellan av- och tillträdande medarbetare i andra team.

Extraordinärt under året har varit försäljning av stiftsgården Breidagård och renovering av biskopsgården som medfört många arbetstimmar på ekonomienheten, dels med anläggningsregister, dels som stöd till andra enheter.

I början av året erbjöds en endagsutbildning i beräkning av målkapital som en del i främjandet av stiftets församlingar. Ett femtontal församlingar hörsammade inbjudan.

Under verksamhetsåret har stiftsorganisationens löneadministration flyttats till den externa delen av servicebyrån till följd av pensionsavgång. Övergången har ställt stora krav på ändrat arbetssätt inom organisationen, delvis på grund av GDPR.

Ett nytt planeringsverktyg för budget- och uppföljningsarbete har implementerats och stegvis introducerats under hösten.

Den interna verksamheten har sysselsatt tre heltidstjänster och uppvisar ett positivt resultat mot budget på cirka 465 000 kr.

Extern servicebyråverksamhet

Servicebyrån har under året tagit emot ett flertal nya lönekunder som underleverantör till presumtiv partner. Som nämnts ovan ingår numera även stiftsorganisationens lönehantering i den externa delen av servicebyrån. Servicebyrån hade vid årets slut cirka tjugo kunder inom lön och/eller ekonomi.

Årets första åtta månader präglades av planeringsarbete för samgående med annan servicebyrå 2020. Den presumtiva partnern meddelade efter sommaren att man lägger ner sin verksamhet. De förändrade förutsättningarna har ställt till stora problem för den fortsatta driften. Ett flertal nyrekryteringar kommer att behövas under våren 2020, ett arbete som påbörjats under verksamhetsåret.

Servicebyrån arbetar fortsatt med att erbjuda församlingar och pastorat löne- och ekonomitjänster inom ramen för Gemensamt Administrativt Stöd (GAS). Ett tiotal församlingar har uttryckt önskemål att ansluta sig till Servicebyrån under 2020.

Den externa servicebyrån har under året sysselsatt cirka nio heltidstjänster.

Stiftsgården HP8

Stiftsgården i Undersvik erbjuder miljö för barn, unga och vuxna att samlas och mötas för att få tillfälle att reflektera och växa. Stiftsgården erbjuder en atmosfär vilken inbjuder till samhörighet och ger plats för var och en. I Undersvik uttrycker ungdomar en känsla av att "komma hem" till gården och att man får "vara som man är". Stiftsgårdens miljö erbjuder vila och är en rastplats om man så önskar. "Hemmet med den vida famnen" kallade ärkebiskop Erling Eidem Stiftsgården 1944 och den benämningen står sig än 2019.

Budget 2019	2 575 550 kr
Slutresultat 2019	1 421 627 kr

Stiftsgården i Undersvik tog under året emot 4 366 gäster varav 72 procent var barn och ungdomar. Av de 10 484 gästnätter som genererades var 80 procent barn och ungdomar. 1 015 daggäster noterades för 2019.

Stiftsgården tar främst emot barn och ungdomsgrupper från Uppsala stift men även Härnösands-, Visby- och Stockholms stift är trogna besökare. Under sommaren avslutades två anställningar för

nyanlända, så kallade extraanställningar som varade kortare än ett år. Ytterligare en åtgärd för nyanlända resulterade i att en person anställdes under november. Det är meningsfullt att kunna erbjuda arbetstillfällen åt personer som står utanför arbetsmarknaden. De medarbetare vi fått arbeta med, med dessa anställningar, har berikat arbetslaget.

En verksamhetsutvecklare, som har till uppgift att förbättra och förstärka stiftsgårdens erbjudande till kyrkan, den idéburna sektorn samt till allmänheten anställdes på projekt under sommaren. För att bli ekonomiskt hållbar som stiftsgård i framtiden behöver beläggningen öka måndag till fredag.

En ny befattning som kökschef inrättades och bemannades i december och kommer förutom att laga mat arbeta med hållbarhet avseende maten som serveras på gården.

En referensgrupp har bildats för att jobba med stiftsgårdens aktivitetsutbud. Stiftets team för Fastighet & Kulturarv planerar för renovering samt eventuell nybyggnation på stiftsgården.

Till stor del förlades stiftets fortbildningar för anställda, förtroendevalda och ideella till Stiftsgården i Undersvik.

Stiftsgården Breidagård

Verksamheten på Breidagård lades ner i december 2018 efter stiftsstyrelsens beslut att avveckla. Under vintern 2019 flyttades inventarier från Breidagård och fick nya hem i biskopsgården och i Stiftets hus. Biskop Karin Johannesson ledde ceremonin när kapellet på Breidagård togs ur bruk i maj innan försäljningen genomfördes.

Biskopens verksamhet 2019

Visitationer

I mars tillträdde Karin Johannesson som ny biskop i Uppsala stift. Den nye biskopsadjunkten, tillika notarien slutade sin tjänst efter några månader. Visitationerna är under förändring och ska bli mer likartade för ärkebiskop, biskop och kontraktsprostar. Visitationerna är tematiska för biskoparna och även några av prostvisitationerna har varit det under året. Personal inom hela stiftsorganisationen har involverats alltmer och kommer att beröras och bli än mer delaktiga i visitationsarbetet. Församlingsinstruktion, förvaltningstillsyn, samtidsanalys och församlingsrapport är viktiga som underlag vid planering av visitationsdagarnas program och tema. En ny presentationsfolder är under utarbetning och blir färdig under 2020.

Under 2019 genomfördes följande visitationer:

Ärkebiskopsvisitation

Almunge 29 och 30 januari samt 3 februari

Biskopsvisitationer

Ockelbo 11,12 och 15 september

Märsta 15-17 och 20 oktober

Fjärdhundra 6, 7 och 10 november

Prostvisitationer

Björklinge 6,7 och 10 mars (Fredrik Fagerberg)

Bomhus 7, 8 och 12 maj (Jan Anders Jansson)

Ljusnan 26-29 augusti och 1 september (Peter Södergård)

Söderala 2, 3 och 6 oktober (Lars Nilsson)

Dellenbygden 23, 24 och 27 oktober (Annica Anderbrant)

Präst- och diakonvigningar

Under 2019 vigdes i januari tre präster och i juni sju präster och sex diakoner.

Prostmöten och kyrkoherdesamlingar

Prostmöten ägde rum 20-21 maj i Uppsala, 16 juni i Delsbo och 16 december i Uppsala. Kyrkoherdedagar genomfördes 10-11 april i Undersvik.

Hälsobokslut

Antal befattningar/anställda

Medelantalet heltidsanställda under 2019 uppgick till 86, vilket inkluderar både tillsvidare- och visstidsanställda.

Nya medarbetare

Under 2019 anställdes 29 nya medarbetare för tillsvidare- och visstidsanställningar. Nio av dessa är pastorsadjunkter. Tre medarbetare har gått i pension.

Friskvård

Med friskvård menas att underhålla och utveckla det friska hos människor, både kropp och själ. Uppsala stift erbjuder medarbetarna goda möjligheter till hälsosammare liv. Hälsoarbetet innefattar en helhetssyn på medarbetarna som avspeglas i hela verksamheten.

Friskvårdstimmen

Alla anställda inom stiftsorganisationen har rätt att ta ut en timme i veckan för friskvårdsaktivitet. Friskvårdstimmen är tänkt att användas under arbetstid som en god regelbunden insats för ökad hälsa. 1 372 timmar registrerades av medarbetare under 2019.

Friskvårdsbidrag

Uppsala stift ger friskvårdsbidrag med 2 500 kronor per år och anställd. Erbjudandet gäller samtliga medarbetare. Under 2019 nyttjade 58 medarbetare friskvårdsbidraget och 108 222 kronor har betalats ut. Den summan 2018 var 118 370 kronor.

Samverkan

För en väl fungerande demokrati i organisationen har Uppsala stift en facklig samverkansgrupp där representanter för arbetsgivaren och de fackliga organisationerna träffas regelbundet. Under 2019 har samverkansmöten ägt rum. Arbetsmiljöfrågor har behandlats på dessa sammanträden då samverkansgruppen även utgör stiftsorganisationens skyddskommitté. Arbetstagarorganisationerna har avstått från att teckna samverkansavtal varför information och samråd sker i samverkansgruppen medan förhandling sker enligt traditionell Medbestämmandelagen (MBL). Stiftsdirektorn har regelbundet gett information om aktuella frågor som berör stiftsorganisationen.

Bidrag till församlingar, pastorat och externa organisationer

Strukturbidrag för institutionella ändamål

Stiftsstyrelsen beslutade om sammanlagt 9 200 000 kronor i bidrag till institutionella ändamål för 2019. Jämfört med 2018 då bidraget var 9 024 121 kronor.

Bidrag har även delats ut från de sju stiftelser som Uppsala stift förvaltar.

Mottagare	Ändamål	Summa bidrag
Bollnäs pastorat	Bollnäs sjukhus	376 718
Bollnäs pastorat	Stiftsgårdens nyttjande av Undersviks kyrka	132 900
Enköpings pastorat	Enköpings sjukhus	433 225
Enköpings pastorat	Enköpings garnison	93 238
Gävle pastorat	Gävle högskola	211 904
Gävle pastorat	Gävle fängelse + häkte	329 628
Gävle pastorat	Gävle sjukhus	376 718
Hudiksvallsbygdens församling	Hudiksvalls sjukhus	452 061
Kungsängen-Västra Ryds församling	Svea Livgarde	268 411
Märsta pastorat	Arlanda	175 879
Märsta pastorat	Storbodaanstalten	94 179
Märsta pastorat	Flyktingförläggning i Märsta	75 344
Norrtälje-Malsta församling	Norrtäljeanstalten	423 807
Norrtälje-Malsta församling	Norrtälje sjukhus	282 538
Uppsala pastorat	Polisprästtjänst	56 508
Uppsala pastorat	Uppsala garnison	59 333
Uppsala pastorat	Högskoleprästerna	1 059 518
Uppsala pastorat	Häktet	150 687
Uppsala pastorat	Akademiska Sjukhuset	2 354 485
Uppsala pastorat	Stiftets och nationella nivåns nyttjande av domkyrkan	1 531 600
Uppsala pastorat	Domkyrkans visningsverksamhet	72 960
Uppsala pastorat	Informatörstjänst i domkyrkan	188 359

Klimatsmarta val

Uppsala stift har under 2019 arbetat med att skapa en samverkansplattform för att arbeta med de mål som skrivits fram i Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Arbetssättet kommer att utarbetas tillsammans med församlingar och pastorat under namnet Uppsala stifts klimatsamverkan och implementeras under 2020 med målsättningen att stiftet ska vara klimatpositivt före 2030. Inom Uppsala stifts klimatsamverkan kommer bland annat stiftet verka för att fler församlingar och pastorat arbetar med Svenska kyrkans miljödiplomering, ökad kunskap om andlig och existentiell hållbarhet, att fler ska välja Bra Miljöval, minskad energianvändning och sänka sina kostnader med mera.

Som ett led i att minska stiftsorganisationens klimatpåverkan har bland annat en miljöpolicy upprättats, delar av fordonsflottan bytts ut och elhybridbilar införskaffats samt laddplatser installerats i Stiftets hus garage. Lokalförsörjningsplanen som antogs av stiftsstyrelsen under året ställer bland annat krav på att minska energianvändningen och bygga bort oljeanvändningen för uppvärmning inom två år.

Prästlönetillgångarna i Uppsala stift är sedan 2001 certifierade enligt Forest Stewardship Council® (FSC®). Förutom den generella naturhänsynen som tas i den dagliga skogsbruksverksamheten har 2 580 hektar produktiv skogsmark avsatts med hänsyn till naturvård vilket motsvarar 6,4 procent av den produktiva skogsmarken. Därutöver avsätts produktiv skogsmark inom den ekonomiskt brukade skogen för generell naturhänsyn. För att samordna arbetet med att upprätthålla certifieringen av Svenska kyrkans prästlönetillgångar har den ideella föreningen Stiftens egendomsförvaltningars förening (STEF) bildats. Föreningens uppgift är att säkerställa medlemmarnas certifiering av respektive skogsbruk samt att samordna lämplig verksamhet. Under 2019 genomförde Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO) en klimatkonferens vars resultat ska bidra till *Svenska kyrkans färdplan för klimatet* samt stiftens klimatarbeten. Läs mer i årsredovisningen för Prästlönetillgångarna i Uppsala stift.

FOTO: STUX/PIXAPAY

Organisation och styrorgan

Domkapitlet

Domkapitlet ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen och ansvarar tillsammans med biskopen för stiftets tillsyn över församlingarna och stiftets präster och diakoner.

Presidium

Ordförande: Ärkebiskop Antje Jackelén

Förste vice ordförande: Biskop Ragnar Persenius till 2 mars, biskop Karin Johannesson från 3 mars

Andre vice ordförande: Domprost Annica Anderbrant

Präst- eller diakonledamot: Åsa Tollén

Domarledamot: Karin Göransson

Övriga ledamöter: Torbjörn Rönkvist (S), Britt

Louise Agrell (FiSK), Barbro Möller (C) och

Anna-Karin Westerlund (BA)

Ersättare för ärkebiskop, biskop och domprost:

Christina Danielsson och Carin Åblad Lundström

Ersättare för präst- eller diakonledamot: Torbjörn Semb till och med 20 juni

Ersättare för domarledamot: Nils Pålbrant

Ersättare för övriga ledamöter: Per-Olof Widell (S), Lars B Andersson (ViSK), Magnus Andersson (ÖKA) och Mattias Lundberg (POSK)

Sekreterare: Lisa Sjöstrand

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsen ska främja församlingslivet i stiftet och verka för dess utveckling. Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning samt göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige, andra kyrkliga organ, statliga och kommunala myndigheter samt verkställa stiftsfullmäktiges beslut. Stiftsstyrelsen handlägger också ärenden om kyrkliga val, den kyrkliga indelningen i stiftet samt strukturbidrag, kyrkobyggnadsbidrag och kyrkoantikvarisk ersättning.

Stiftsstyrelsen består av 14 ledamöter, varav 13 utses av stiftsfullmäktige och 14 ersättare där domprosten är biskopens ersättare och övriga 13 utses av stiftsfullmäktige.

Ordförande: Biskop Ragnar Persenius till 2 mars,

biskop Karin Johannesson från 3 mars

Förste vice ordförande: Kerstin Ramdén (S)

Andre vice ordförande: Inga Alm (C), till 14 november, Bengt Wahlberg (C) från 14 november

Ledamöter: Anna-Lena Arousell Berglund (POSK),

Agneta Brendt (S), Kristina Drotz (S), Mattias Eriksson (SD), Agneta Hedlundh (POSK), Anders Hedström (MPSK), Sven Ingvar Holmgren (BA), Robert Krantz (S), Kicki Lidén (POSK), Eva Noreborg (POSK) och Bengt Wahlberg (C), Lennart Persson (C) från 14 november

Ersättare: Domprost Annica Anderbrant, Kajsa Berg (POSK), Iris Denstedt Stigzelius (KR), Erik Eckerdal (POSK), Eivor Englund (S), Knut Godskesen (SD) Peder Granath (S), Lena Hultin (BA), Agneta Lennartsson (C), Rolf Nersing (S), Lennart Persson till 14 november (C), Magdalena Silfverstjerna (ÖKA), Elinor Tidholm (FK), Angelica Örneholm (S) till 14 november, Gunnar Granberg (C) från 14 november och David Berggren från 14 november

Sekreterare: Mats Lagergren

Stiftsstyrelsens arbetsutskott

Ordinarie: Ragnar Persenius, ordförande, till 2 mars, biskop Karin Johannesson från 3 mars Kerstin Ramdén (S), vice ordförande, Inga Alm (C) till 14 november, Anna-Lena Arousell Berglund (POSK), Sven Ingvar Holmgren (BA), Robert Krantz (S), Ersättare: Rolf Nersing (S), Eivor Englund (S), Bengt Wahlberg (C) ordinarie från 12 december, Eva Noreborg (POSK), Agneta Hedlundh (POSK), Lena Hultin (BA), Lennart Persson (C) från 12 december

Sekreterare: Mats Lagergren

Stiftsstyrelsens egendoms- och fastighetsutskott (EFU)

Egendoms- och fastighetsutskottet ansvarar för beredningen av ärenden till stiftsstyrelsen inom sitt ansvarsområde samt fattar beslut i enlighet med stiftsstyrelsens delegationsordning. Egendoms- och fastighetsutskottets arbetsområde är förvaltningen av prästlönetillgångarna i Uppsala stift, kyrkoantikvarisk ersättning, kyrkobyggnadsbidrag/ kyrkounderhållsbidrag samt förvaltning av stiftets fastigheter.

Ledamöter: Bengt Wahlberg (C), ordförande, Kristina Drotz (S), vice ordförande, Agneta Brendt (S), Agneta Hedlundh (POSK), Kicki Lidén (POSK) och Lennart Persson (C)

Ersättare: Kajsa Berg (POSK), Erik Eckerdal (POSK), Peder Granath (S), Claes Holmström (C), Marie Johansson (BA) och Magdalena Silfverstjerna (ÖKA)

Sekreterare: Christine Öhrlund

Internationella kommittén

Internationella kommittén är ett av stiftsstyrelsen tillsatt organ med uppgift:

- Att planera för internationellt kunskaps- och erfarenhetsutbyte, till exempel genom seminarier, studiebesök, ombudsutbildningar och internationellt utbyte för ungdomar.
- Främja församlingarnas internationella utvecklingsarbete genom att stimulera till kunskaps- och erfarenhetsutbyte.
- Verka för att alla församlingar/pastorat utser ombud till Svenska kyrkan i utlandet respektive Svenska kyrkans internationella arbete.
- Verka för att alla församlingar/pastorat avsätter pengar i sin budget för internationellt stöd, det så kallade enprocentsmålet.
- Bereda ärendet om hur stiftets bidrag till internationellt stöd ska fördelas, det så kallade enprocentsmålet.
- Samverka med Zimbabwefonden.
- Främja vänförsamlingsutbyte.

- Följa och bidra till kontakterna med de kyrkor som stiftet samarbetar med, till exempel den Evangeliska Lutherska kyrkan i Zimbabwe (ELCZ) och den Evangeliska Augsburgska kyrkan i Polen samt Llandaffs stift i Wales.
- Utgöra remissorgan och bereda i övrigt förekommande ärenden av internationell karaktär för stiftsstyrelsen.

Ordförande: Kerstin Ramdén

Vice ordförande: Kerstin Eskhult

Övriga ledamöter: Christine Aveholt Fransén (Svenska Kyrkans Unga), Christian Bonde, Marie Johansson, Kicki Lidén (SKUT), Johan Sundbäck, och Mats Thurfjell (Internationella rådet).

Strukturkommittén

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen. (KO 6 kap 4 §)

FOTO: MAGNUS ARONSON/IKON

- Stiftsstyrelsen ska främja församlingslivet i stiftet och verka för dess utveckling. (KO 7 kap 7 §)
- Stiftsstyrelsen ska verka för en lämplig församlings- och pastoratsindelning. Styrelsen ska fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 2-4 §§ ska kunna följas. (KO 37 kap 5 §)
- Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar av den indelning som avser pastorat och församlingar som inte ingår i ett pastorat. (KO 37 kap 6 §)
- Ett pastorats beslut om ändrad församlingsindelning och en församlings beslut om indelning i flera församlingar ska för att gälla fastställas av stiftsstyrelsen. Om en församling som ingår i ett pastorat inte uppfyller kriterierna i 3 § får stiftsstyrelsen efter samråd med pastoratet och dess församlingar besluta om en ändrad församlingsindelning. (KO 37 kap 7§) Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i kontraktsindelningen. Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig. (KO 37 kap 20 §)

Ordförande: Gun Eriksson

Vice ordförande: Jan Eric Berger

Övriga ledamöter: Lena Hultin, Ragnar Sidenvall och Lena Åhlander

Sekreterare: Marja Lindblom

Kommittén för hållbar utveckling

All verksamhet ska utgå ifrån ett brett hållbarhetsperspektiv där andliga, sociala, ekologiska och ekonomiska dimensioner ingår. I strategidokument 2019–2023 finns perspektiven omnämnda och kräver ett sammanhållet, medvetet och uthålligt arbete för att åstadkomma förändring och skapa värde för de vi som stift är till för.

Andlig och existentiell hållbarhet rymmer grundläggande frågor som: vad är det att vara människa, hur vi lever våra liv och vilka relationer bygger vi med oss själva, varandra och resten av skapelsen. Livet är en gåva från Gud och varje människa behöver utrymme för att leva med livets stora frågor. Ett andligt och existentiellt kapital kan främja välbefinnandet vid individuella och samhälleliga kriser.

- Ekologisk hållbarhet rör vårt skapelseansvar där miljöhänsyn behöver tas i såväl den dagliga verksamheten som i val av energi, kapitalförvaltning, resor och fastighetsförvaltning. I egenskap av förvaltare av prästlönetillgångarna (PLT) bidrar Uppsala stift till uppsatta klimat och miljömål.
- Ekonomisk hållbarhet berör en ansvarsfull och kostnadsmedveten hantering av tillgängliga medel inte minst i en tid av krympande ekonomi. Styrande dokument, uppföljning och god internkontroll blir viktiga instrument såväl som utveckling av gemensamma system och samverkan med andra stift.
- Social hållbarhet tar sin utgångspunkt i människors lika värde och människans värdighet. Inte minst genom det diakonala uppdraget skapas och främjas mötesplatser som överbryggar klyftor och avstånd mellan grupper och enskilda människor.

Ordförande: Inga Alm, till 12 december, Bengt Wahlberg från 12 december

Ledamöter: Kristina Drotz, Felicia Hovryd, Kerstin Ramdén, Bengt Wahlberg.

Sekreterare: Mats Lagergren

UPPSALA STIFT

Besöksadress: Dragarbrunnsgatan 71, Uppsala

Postadress: Box 1314, 751 43 Uppsala

Telefon: 018-68 07 00

E-post: uppsalastift@svenskakyrkan.se

Webb: www.svenskakyrkan.se/uppsalastift

Intranät: internwww.svenskakyrkan.se/uppsalastift

Sociala medier: uppsalastift

Svenska kyrkan
UPPSALA STIFT